

"Katrā lomā ir daļa no manis"

AIJA KAUKULE

No rītdienas izklaides platformā "Tet+" un "Helio" interaktīvajā televīzijā pie skatītājiem atgriezies tumšas mistikas apvītā daudzsēriju filma "Bezvēsts pazudušās" – tās otrajā sezonā vienu no galvenajām lomām turpina spēlēt spilgtā Dailes teātra aktrise KRISTĪNE NEVARAUSKA. Viņas varone, muižas īpašnieka sieva Agnese, nav nekāda maigā būtne, bet dzīvē pieredzējusi sievietē, kura zina, ko vēlas, – sevi un savējos viņa gatava aizstāvēt par katru cenu. "Katrā lomā atrodu un ielieku kādu šķautni no sevis," sarunā teic aktrise, piebilstot: "To, uz ko spējīga sievietē savējo dēļ, es vēl vairāk saprotu tagad – kā māte un kā sieva."

Ar Kristīni Nevarausku tiekami Dailes teātri mirkli pirms Oskara Lutsa ģimenes izrādes "Pavasaris" pirmizrādes – iestudējumā viņa iejūtas dzīvespriecīgas skolnieces lomā. Kā pasmaida pati Kristīne, pēc dēliņa piedzimšanas viņa teātri un filmēšanas laukumos atgriezies ārkārtīgi strauji, gan vasarā filmējoties "Bezvēsts pazudušo" otrajai sezonai, gan ieļcot vairākās lomās Dailes teātra izrādēs "Smilģis" un "Zemdegas", gan izbaidot intensīvu mēģinājumu procesu, iestudējot "Pavasari" un gatavojoties drīzumā gaidāmās komēdijas "Izrāde, kas saiet sviestā" pirmizrādēm. Par aktrises intensīvo atgriešanos teātri, maģisko atšķirību starp teātri un kino, kā arī seriālu augsti turamo kvalitātes latīņu tad arī šajā sarunā.

– Ir mirklis pirms "Pavasara" vakara izrādes, un jūs sakāt – pirms pirmizrādēm arvien izjūtat uztraukumu. Vai tāds jums ir arvien, kaut tik daudz lielu, spilgtu pirmā plāna lomu spēlēts?

K. Nevarauska: – Protams, ir! Gadās, ka izrādē man varbūt jānospēlē tikai viena aina, bet es tāpat drebu! Bet ir tāds fenomens, ka pirms bērnu izrādēm stress ir stipri mazāks, lai gan atbildība ir tieši tāda pati. Tu tāpat mācies, gatavo, spēlē savu lomu... "Pavasari" man ir piecas ainas, bet ir mierīgāks. Iespējams, tu pats pieņem, ka esi bērns, un nomet nost pieauguša cilvēka lieko informāciju. Un vēl jau enerģijas apmaiņa ar bērniem – tā ir neatkarājama. Atgriezoties teātri pēc bērna kopšanas atvaļinājuma, tieši "Pavasaris" man bija pirmais lielais mēģinājumu periods, es to ārkārtīgi izbaudīju. Līdz tam ik pa brīdīm bija lugas, kurās ielēcu kā braucošā vilcienā – atskreju, nospēlēju un "Smilģis" (Smilģa sievas Bertas loma), "Zemdegas" (Ritmas loma), mazliet koncentrētāki bija

"Trīs draugi". "Pavasari" man patiešām patik spēlēt – ir sajūta kā atgriezties jaunībā.

– Igaunu autora Oskara Lutsa "Pavasaris" tiek pielīdzināts Poruka "Kaujai pie Knipskas", abi ielūkojas skolēnu dzīvē pagājušā gadsimta sākumā.

– Man taču pavasarī palika četrdesmit, un, kad uzzināju, ka man jāspēlē šajā lugā, iedomājos – noteikti būšu māte vai skolotāja. Izrādījās – esmu nešpetnā teicamniece Tēle! Tajā brīdī tikai nodomāju – nav slikti manos gados! (Smejas.) Tur ir savs pirmais milas trīsstūritis, pirmās greizsirdības, pirmās draudzības un, protams, palaidnības. Ar režisoru līdz galam nevienojāties, kādā vecumā ir mūsu pusaudži – vecums ir skatītāju ziņā, jo kāds tā varbūt uzvedies vienpadsmit, cits – sešpadsmit gados. Pārējais – bērnu dzīve, skola, skolotāji, mācītājs – viss, kā piedien 20. gadsimta sākumā.

– Igaunu režisora Prīta Pedajasa darba stils ļoti atšķiras no Latvijā pieredzētās režijas?

– Man šķiet, atšķirība nav tautībā, bet cilvēkā. Man šī ir pirmā pieredze ar igauņu režisoru, tāpēc neņemot spriest un vispārināt. Jūtu, ka ir miers un gudrs lēnums, bet nav izslēgtas, ka igauņi var būt karstasinīgi un traki. Mani fascinē režisora intelekts un tas, kā viņš māc strādāt pie niansēm lomās. Īpaši ar puisiem, jo šī vairāk ir tāda puisiu lomu ludziņa, tur režisoram ir ko dot un barot zēniem.

– Kā ir labāk – ka režisors uzliek stingru rāmi vai tomēr ļauj pašai iezīmēt savas tēlas trajektoriju?

– Nav tā, ka es gribētu, lai man visu iebaro kā ar tējkaroti. Man interesants ir tikai abpusējs process, kad dodu kaut ko arī no sevis. Ne velti režisors ir vajadzīgs aktieriem – ne tikai lai kopā iz-

« Katrā no mums taču ir velniņš un ir dieviņš! Nekur tālu no sevis nevaram aizbēgt. »

lasītu darbu, bet arī kopā radītu. Pats nepatīkamākais iestudēšanas procesā ir brīdis, kad pēc "galda perioda" nonāc spēles laukumā, tad šķiet, ka esi kā no pirmā kursa – neko nemāki, neko nesaproti, bet tad lēni tas ritenis iet uz priekšu. Pirms katras jaunas lomas jūtos kā balta lapa. Protams, tev ir kaut kādas profesionālas prasmes, ko izmantot, bet katrs tēls top no jauna. Atkal ir neveiklums, trīcošas kājas un kauns, īpaši teātri, jo paradoksālā kārtā kino tev nav laika šaubām. Tu ej un dari. Tur ir jābūt gatavam jebkurā mirklī – tā ir maģiskā starpība starp kino un teātri.

Kristīne Nevarauska: "Gadās, ka izrādē man varbūt jānospēlē tikai viena aina, bet es tāpat drebu!"

– Laikā, kad teātri bija slēgti, kinokameras bijušas ieslēgtas. Jums – ražīgs seriālu aktrises laiks gan "Viņas melo labāk", gan "Bezvēsts pazudušo" filmēšanas laukumos.

– Pirmais no abiem gan tagad ir beidzies – lietuviešu scenārijā mana varone (Jana) beidz savas gaitas seriālā, un tas pats jādara arī man.

– "Bezvēsts pazudušās" ir jaunas autores Leldes Kovaļovas radīts detektīvs, ko uzņem jauns režisors Vlads Kovaļovs. Jāpavaicā, kas jums lika teikt "jā" Agneses lomai.

– Kad gāju uz provēm pie Vlada, sapratu, ka pie šī režisora gribētu strādāt. Harisma, intelīgenca, humora izjūta un prasme strādāt ar aktieriem. Nav svarīgi, ka re-

dīta sieviete – ne gluži pozitīvais tēls.

– Mēs, aktieri, esam savu lomu advokāti, neko necilvēciņu es viņā arī neredzu. Sieviete, kura pastāv par sevi, savu ģimeni. Vai tad mēs ikviens necināmies ar zobiem un nagiem par sevi, par saviem bērniem, par to pašu iztikšanu? Jā, raksturs viņai ir, bet ko tikai ģimenes un bērnu dēļ neizdarīsi! To, uz ko spējīga sieviete savējo dēļ, vēl vairāk saprotu tagad – kā māte un kā sieva.

– Seriāla filmēšanas laukumā teātra amatu hierarhija zūd – "Viņas melo labāk" spēlējāt pāri ar Nacionālā teātra direktoru Jāni Vimbu, bet "Bezvēsts pazudušajās" – esat Dailes teātra direktora Jura Žagara spēlētā varoņa sievas lomā.

– Man ir prieks, ka spēlējot kopā, varam būt jauki, forši kolēģi. Filmēšanas laukumā Juris ir aktieris, mans kolēģis, bet seriālā – mans vīrs! Protams, teātri viņš ir direktors un es – aktrise. Tās lietas ir nošķirtas un nekādā ziņā viena otru neietekmē.

– Nav noslēpums, ka seriāli, salīdzinot ar spēles kino, reizēm ir pabērna lomā, par tiem nereti pavīpsnā...

– Es par seriāliem nekad neesmu vīpsnājusi. Var būt lielākas veiksmes vai neveiksmes, bet, ja esmu turp aizgājusi – slavas, finanšu vai vienkārši azarta pēc –, tad nečikstu, bet daru labāko, kas iespējams. Viss atkarīgs no tā, kāda ir tevis paša attieksme pret savu darbu. Tu jau vari iet un vīpsnāt, darīt savu lietu draņķīgi, un tāds būs arī rezultāts. Tā ir mana izvēle, vai daru to ar tīru sirdsapziņu vai ne.

– No visām izrādēm, filmām, ko esat spēlējuši, ir kāda, kas jūsu būtībai ir tuvāka par citām?

– Ir vieglākas un grūtākas lomas, ir miļākas un ne tik miļas, bet kaut kā sakrītis tā, ka katrā lomā ir daļa no manis. Gan Skārletā, gan Aijā – katrā no šīm sievietēm, ko esmu spēlējuši manos divdesmit gados uz skatuves, ir bijis kaut kas mans. Katrā no mums taču ir velniņš un ir dieviņš! Nekur tālu no sevis nevaram aizbēgt. Tomēr nav tādas lomas, ar kuru es kā Kristīne identificējos pilnībā. Iespējams, tāpēc, ka esmu iemācījusies automātiski norobežot savu personīgo dzīvi no teātra. Jaunībā bija mazliet citādi – maksimālisms, ļaunāns, trakums un degšana par katru lomu. Tagad daru labāko, kas iespējams, bet mēģinu nesadegt. Vēl jo vairāk pēc bērna piedzimšanas esmu sapratusi – tas nav tā vērts. Dēlam vajadzīga vesela, smaidīga mamma, nevis aktrise. Ceru, man izdodas, lai gan vīrs (lietuviešu režisors Rolands Atkočūns. – A. K.), iespējams, domā citādi. Reizēm, kad mājās pārnāku satrauktāka, viņš tikai pavaicā – ko šodien spēlēji? (Smejas.)

– Īkdiēnā esot kopā ar režisoru, teātris kļūst par sadzīves daļu?

– Šobrīd vīram ir radošs klusuma periods, bet, pirms piedzima Mariuss, teātri "nesām" visur līdzī. Tas ir normāli, jo, satiekoties diviem māksliniekiem, sarunas gan par dzīvi, gan mākslu ir neizbēgamas. Šobrīd mūsu abu kopīgais projekts ir bērns – ja viens ir abām kājām teātri, otrs, paldies Dievam, ir mā-

jās un dod bērnam vajadzīgo bērības sajūtu, kad vecāks ir blakus.

– Jūs atgriezties teātri laikā, kad zāles pustukšas. Tas iespaido?

– Man laikam ir laimējies, jo šī kovidlaika trako sākumu neizjūtu, jo biju bērna kopšanas atvaļinājuma un dzīvoju mājās, savā "burbulī". Tikai tagad ar joni atgriežos un sāku ievērot, ka zāles ir tukšākas, taču laikam vēl isti neesmu apjautusi situāciju. Tikai komēdijās šķiet, ka zāle klusāka, jo visiem ir maskas. Mans princips gan ir izrādes laikā publikā neskatīties – ja aktieris ar zaglīgu skatienu pārbauda publiku, tad viņam ir grūti noticēt. Ja esi iekšā tēlā, tad esi līdz galam. Tāpēc kamerzāles izrādes man vienmēr ir baigais pārbaudījums.

– Ar kādu skatu raugāties uz sezonas turpinājumu?

– Šobrīd priekšā ir "Izrāde, kas saiet sviestā" (angļu režisore Eimija Mārčanta. – A. K.) – mēģināsim saprast, kā angļu humora izjūta strādā mūsu skatītājiem, ļoti ceru, ka abas saslēgsies. Pavasaris gan ir rezervēts dēlam, par ko esmu ārkārtīgi priecīga. Ir sāpīgi zagties ārā no mājās, lai mazais neredz, un tāpat pārasties mājās. Šajā vecumā bērnam mamma ir viss.

– Kādā valodā dēls sauc māmiņu?

– Mūsu ģimenē ir trīs valodas – latviešu, lietuviešu un krievu –, bet viņa gadījumā sākumā bija kombinācija, kas mūs pamatīgi sasmidzināja – biju "mamuts". Jo vairāk valodu, jo labāk bērna attīstībai, bet pamats, protams, ir latviešu valoda. **KZ**